

POHJOISMAIDEN PIISPAINKOKOUS

Paimenkirje 17. lokakuuta 2021

Rakkaat veljet ja sisaret,

Tänä sunnuntaina alkaa arviointiprosessi, joka koskee kaikkia katolilaisia. Meille sanotaan: "Paavi Franciscus kutsuu koko kirkkoa esittämään kysymyksiä synodaalisuudestaan." [1] Termi "synodaalisuus" on saanut paljon huomiota viime vuosina. Sitä on käytetty laittaessa liikkeelle aloitteita, jotka toisissa herättävät toivoa, toisissa taas ahdinkoa. Mitä se merkitsee? Tuo kreikan sana koostuu kahdesta osasta. Etuliite *syn-* [συν] on prepositio, jonka merkitys on "kanssa" tai "yhdessä". Tunnistamme sen vaikkapa tutusta sanasta "sympatia", joka tarkoittaa valmiutta kantaa toisten kärsimystä heidän kanssaan. Substantiivi *hodos* [ὁδος] merkitsee "tietä". *Synodos* on siten "yhdessä kuljettava tie". Se tarkoittaa kumppanuutta matkalla kohti yhteistä päämäärää. Pelkkä tiellä oleminen ei ole erityisen ansiokasta, tien täytyy viedä johonkin. Meidän on tiedettävä minne olemme menossa.

Meille kristityille vaatimattomalla, arkipäiväisellä sanalla "tie" on rikkaita mielle yhtymiä. Jeesuksen ensimmäiset opetuslapset puhuivat kirkosta yksinkertaisesti "tienä". Tällä tavalla toisetkin puhuivat heistä. Apostolien tekojen loppupuolella Paavali esittää suppean CV:n Jerusalemiin kokoontuneelle väkijoukkoille ja tunnustaa, että ennen ylösnousseen Kristuksen kohtaamista "Minä olin tälle tielle lähteneiden verivihollinen ja vainosin heitä, pidätin miehiä ja naisia ja toimitin heidät vankilaan" (22:4). Kristityt nähtiin tiiviinä ryhmänä, joka seurasi toisenlaista tietä kuin useimmat muut ihmiset. Sitä pidettiin vaarallisena provokaationa.

Ajatellessamme pelastushistoriaa kuva tiestä nousee esiin kerta toisensa jälkeen. Kutsu Abramille alkaa kehotuksella lähteä "maahan, jonka minä sinulle osoitan" (1. Moos. 12:1). Abramille ei annettu karttaa, johon määränpää olisi ollut merkitty, eikä hänen käsketty löytää tietä sinne. Tie, jota hänen tuli seurata, ilmoitettiin hänelle hänen kulkiessaan. Sama tapahtui vuosisatoja myöhemmin tietäjille, jotka johdatettiin askel askelelta palvomaan lihaksitulle Herran kunniaa (Matt. 2:1ss.). Käveleminen on inhimillisen rohkeuden ja ponnistuksen teko. Mutta tie päämäärään riippuu ilmoituksesta.

Vanhassa testamentissa "tie" on ennen kaikkea tie luvattuun maahan. Sitä seurataan yhä uudelleen maanpakolaisuuden paikoista käsin. Uudessa testamentissa "tie" osoittaa kohti Persoonaa, Herraamme Jeesusta Kristusta. Hän on se tosi pohjoinen, jota kohti elämämme kompassin neula kääntyy. Mutta ei siinä kaikki. Kristus ei pysy etäällä meistä hengellisen kaipauksemme kaukaisena päämääränä. Hän kutsuu meitä olemaan yhtä kanssaan. Siksi hän voi sanoa "Minä olen tie" (Joh. 14:6). Tärkein synodaalisuus on sitä, että kuljemme yhdessä Kristuksen kanssa pyrkien olemaan uskollisia hänen opetukselleen ja esimerkilleen, muistaen, että "sen, joka sanoo pysyvänsä hänessä, tulee myös elää samalla tavoin kuin hän eli (1. Joh. 2:6). Kuten Kristus, meidän on opittava rakastamaan ja palvelemaan "loppuun asti" (Joh. 13:1), nöyrytymään ja olemaan kuuliaisia "kuolemaan asti" (Fil. 2:8).

Kirkon valtava kauneus tulee ilmi, kun kristityt tällä tavalla, yhdessä, tekevät Kristuksen meille osoittaman tien ilmeiseksi ja uskottavaksi; kun meistä tulee, kolmannen eukaristisen rukouksen suurenmoisin sanoin, "maan päällä vaeltava" kirkko, jota vahvistetaan uskossa ja rakkaudessa, yhtä keskenämme, yhtä paimentemme kanssa, riemuiten matkalla kohti taivaallista kotimaatamme, jossa viimein näemme Herran "sellaisena kuin hän on", jossa Jumala on ikuisesti "kaikkea kaikissa" (1. Kor. 15:28).

Missä kohtaa me nyt olemme tässä yhteisessä Kristukseen keskittyvässä pyrkimyksessämme? Mikä estää sitä? Mikä ravitsee sitä? Nämä kysymykset ovat synodaalisen pohdintamme ydin.

Selventääkseen ajatuksiamme ja innoittaakseen kaipaustamme pyhä isä uskoi koko kirkolle suurenmoisen rukouksen "Adsumus"[2]. Sen juuret ovat 500-luvulla. Kirkolliskokouksen isät lausuiivat eräässä muodossa tämän rukouksen ennen Vatikaanin II kirkolliskokouksen jokaista istuntoa. Rukous on tämä:

Me seisomme edessäsi, Pyhä Henki,
ja kokoonnumme sinun nimessäsi.

Sinä yksin johdat meitä,
tule asumaan sydämiimme.
Opeta meille oikea tie
ja kuinka meidän on sitä kuljettava.

Me olemme heikkoja ja syntisiä,
älä anna meidän eksyä.
Älä anna tietämättömyyden johtaa meitä väärille poluille,
älä anna puolueellisuuden vaikuttaa tekoihimme.

Anna meidän löytää sinusta ykseytemme,
niin että kulkisimme yhdessä kohti iankaikkista elämää
emmekä joutuisi harhaan totuuden tieltä
ja siitä, mikä on oikein.

Tätä me pyydämme sinulta,
joka toimit kaikkialla ja kaikkina aikoina,
Isän ja Pojan yhteydessä,
iankaikkisesta iankaikkiseen.
Aamen.

Edessämme on ohjelma. Meidän on oltava Pyhän Hengen temppeleitä, jotta kirkko voisi olla Jumalan kunniaakaan pelastavan läsnäolon arvollinen asumus. Meidän on pidettävä silmämme suunnattuina kohti päämäärää, johon meitä kutsutaan — yhteyttä Jumalan kanssa pyhien yhteydessä iankaikkisessa elämässä. Meidän on kuljettava tietä, joka johtaa meidät tähän pyhyyteen, aina tietoisina siitä, että syntisinä olemme alttiita saamaan aikaan pahuutta ja hajaannusta. Meidän on pyydetävä Herraa kääntymään meidät. Meidän on rakastettava totuutta ja pidettävä sitä tärkeämpänä kuin mitään statusta tai mukavuutta. Meidän on etsittävä ykseyttämme *Kristuksesta*, ei mistään muusta eikä kenestäkään muusta; meidän on luotettava häneen, joka on luvannut olla kanssamme "maailman loppuun asti" (Matt. 28:20).

On helppo muotoilla ideoita siitä, mitä *toisten* pitäisi tehdä, jotta mukaudutaan Kristuksen kutsuun kirkon kautta: on helppo keskittyä ihmisiin, rakenteisiin ja tapoihin, jotka ärsyttävät meitä ja näyttävät meistä hyödyttömiltä. Me kaikki teemme niin koko ajan. Mutta tällä tavalla ei osallistuta synodaaliseen prosessiin. Pikemminkin jokaisen meistä on kysyttävä itseltään: Miten *minä* rakennan kirkkoa rakkaudessa ja ykseydessä? Olenko uskollinen Kristuksen käskyille? Voivatko toiset tunnistaa minut Jeesuksen opetuslapsiksi? Muovaako evankeliumi elämäni ja suhteitani? Olenko siltojen rakentaja vai ovien sulkija? Pyhältä Teresa Kalkuttalaiselta kysyttiin kerran, minkä kirkossa pitäisi muuttua. Hän vastasi heti: "*Minun* pitää muuttua", ja katsahtaen kysyjää lisäsi (hymyillen, kuten voimme kuvitella): "ja niin *sinunkin*".[3] Jos me yhdessä annamme itsemme kääntymä ja muuttua, silloin yhteinen tiemme on iloinen, hedelmällinen tie. Emme kulje sitä hidastellen vaan innokkaina, sydän Kristuksen rakkauden avartamana.

Veljet ja sisaret, käyttäkäämme tätä mahdollisuutta syventää uskoamme, vahvistaa toivoamme ja toteuttaa rakkautta. Tertullianus kirjoitti 200-luvun alkupuolella, että ei-uskovat huudahtivat kristittyjä katsoessaan epäuskoisina: "Katsokaa kuinka he rakastavat toisiaan!"[4] Meidän on

pyrittävä elämään niin: tekemään Jumalan rakkaus näkyväksi. Se on ensisijainen apostolaattimme. Uskomme ei voi olla pelkkä esikuva täydelliselle oikeudenmukaisuuden ja rauhan yhteisölle eikä luettelo järkeviä vastauksia elämän vaikeisiin kysymyksiin: uskomme on elämää, joka on muuttunut Kristuksessa ja lunastettu synnin ja kuoleman valtakunnasta, elämää, jota valaisee ylösnousemuksen toivo.

Koska kirkko Pohjoismaissa on pieni, synodaalisuuden toimintatavat ovat meille tuttuja. Pidämme niitä arvossa. Jokapäiväisessä elämässä on selvää, että meidän on kannettava, tuettava, rohkaistava (ja joskus rakastaen nuhdeltava) toisiamme maanpäällisellä vaelluksellamme. Auttaakseen meitä eteenpäin Pyhä istuin on koornut monenlaisia resursseja internetsivulle www.synod.va.

Huomaatte, että se on inspiraation lähde. Mutta jotta jokainen meistä osallistuisi täysin tähän prosessiin pyhän isän tahtomalla tavalla, jokaisen meistä on ennen kaikkea kuultava uudestaan kutsu, josta tie alkoi: "Kääntykää ja uskokaa hyvä sanoma" (Mark. 1:15). Se on synodaalisuuden edellytys. Kuten luemme Kahdentoista apostolin opetuksesta (Didakhe): "On kaksi tietä, yksi elämän ja toinen kuoleman tie, joiden välillä on suuri ero".[5] On tärkeää nähdä kumpi on kumpi. On tärkeää valita oikein, jotta toisetkin voivat valita elämän eivätkä riudu kuoleman varjossa (vrt. Luuk. 1:79). Kun vyötämme kupeemme ja valmistaudumme, pyytäkäämme, että Kristus, joka on tiemme, totuutemme ja elämämme, siunaisi meitä. Seuratkaamme häntä, Karitsaa joka on Paimenemme, minne hän meneekin (vrt. Ilm. 7:17, 14:4).

+ Czesław Kozon
Kööpenhaminan piispa

Kardinaali Anders Arborelius OCD
Tukholman piispa

+ Bernt Eidsvig Can. Reg.
Oslon piispa

+ David Tencer OFMCap
Reykjavikin piispa

+ Berislav Grgic
Tromssan piispa-prelaatti

+ Erik Varden OCSO
Trondheimin piispa-prelaatti

+ Peter Bürcher
Reykjavikin emerituspiispa

Marco Pasinato
Helsingin hiippakunnan asiainhoitaja

VIITTEET

[1] Nämä sanat löytyvät Vatikaanin virallisen synodisivun www.synod.va ingressistä.

[2] <https://www.synod.va/en/documents/adsumus.html>

[3] Mainittu paavi Benedictus XVI:n puheessa Freiburgissa 25. syyskuuta 2011.

[4] Apologeticus 39.7.

[5] Didakhe 1.1